

Sygn. akt VII U 35/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2018 r. w Warszawie

sprawy J. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem E. K.

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 23 listopada 2016 r. znak: (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od odwołującego J. Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. przyznaje pełnomocnikowi odwołującego adwokatowi P. K. Kancelaria Adwokacka ul. (...) (...) (...) W. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt) powiększoną o stawkę podatku VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej z urzędu, którą to kwotę nakazuje wypłacić ze środków Skarbu Państwa – Kasa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 27 grudnia 2016 r. (data wpływu w ZUS) **J. Z.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 23 listopada 2016 r. nr (...). W uzasadnieniu odwołania wskazał, że pracował w firmie (...) i podlegał ubezpieczeniom zdrowotnym. Odwołujący wniósł o zmianę powyższej decyzji o ubezpieczeniu w okresie od 4 listopada 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. (odwołanie k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 10 stycznia 2017 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz zasądzenie od odwołującego się kosztów postępowania. Uzasadniając stanowisko organu rentowego w sprawie działający w jego imieniu pełnomocnik wyjaśnił, że J. Z. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od 4 listopada 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika składek K. E. K.. Z uwagi na znaczne uchybienie terminowi na zgłoszenie odwołującego

do ubezpieczeń oraz wyrejestrowania z tych ubezpieczeń organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniającego w trakcie którego strony nie przedstawiły żadnych dowodów

na faktyczne świadczenie pracy przez odwołującego. Ponadto w wystawionych zwolnieniach lekarskich w okresach od 18 do 30 listopada 2015 r. oraz od 29 lutego do 15 marca 2016 r. jako płatnik widnieje Powiatowy Urząd Pracy w O.. Przed zgłoszeniem

do ubezpieczeń, tj. przed 4 listopada 2015 r., J. Z. jako osoba bezrobotna nie posiadał tytułu do ubezpieczeń, który umożliwiłby mu uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Dodatkowo mimo wskazania przez płatnika składek imiennego miesięcznego raportu rozliczeniowego za miesiące listopad 2015 r. – luty 2016 r., w których zostały wykazane w każdym miesiącu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie w wysokości

po 6.764,82 zł płatnik składek nie dokonała wpłat należnych składek. Na tej podstawie organ rentowy uznał, że umowa o pracę między odwołującym a zainteresowanym nie została zawarta w celu faktycznego świadczenia pracy i miała charakter pozorny (odpowieź

na odwołanie k. 4-7 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 10 lipca 2017 r. pełnomocnik odwołującego ustanowiony z urzędu oświadczył, że popiera odwołanie i wnosi w jego imieniu o zmianę decyzji z dnia

23 listopada 2016 r. nr (...) poprzez stwierdzenie, że J. Z. w okresie

od 4 lipca 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy

o pracę w wymiarze pełnego etatu w zakładzie (...) E. K. z siedzibą

w O. (k. 57-59 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. K. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) E. K. od 7 września 2015 r. Jako przeważającą działalność ww. firmy wskazano rozbiórkę

i burzenie obiektów budowlanych – kod 43.11.Z (wypis z (...) k. 74-75 a.s. oraz akta rentowe).

W dniu 23 grudnia 2015 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału

w W. wpłynęło zgłoszenie J. Z. do ubezpieczeń społecznych za okres

od 4 listopada 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. z tytułu umowy o pracę za wynagrodzeniem 6.764,82 zł. Poprzednio, w okresie od 10 kwietnia 2015 r. do 3 listopada 2015 r. J. Z. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w O. jako osoba bezrobotna (informacja o zgłoszeniu do ubezpieczeń, informacja o rejestracji w PUP w O. – akta rentowe).

W dniu 22 marca 2016 r. E. K. złożyła imienne miesięczne raporty rozliczeniowe za okres od listopada 2015 roku do lutego 2016 roku, w których wskazywano podstawę wymiaru składek w wysokości 6.764,82 zł. Zainteresowana nie złożyła raportów

za miesiące marzec i kwiecień 2016 roku. E. K. nie uiszczała składek

na ubezpieczenie społeczne za J. Z. (raport rozliczeń należności płatnika – akta rentowe).

W okresie od 18 do 30 listopada 2015 r. J. Z. był niezdolny do pracy.

(...) został wystawiony przez Powiatowy Urząd Pracy w O.. Następnie

w okresie od 9 lutego 2016 r. i do 30 kwietnia 2016 r. odwołujący ponownie był niezdolny do pracy. (...) został wystawiony przez K. E. K., przy czym

za okres od 29 lutego do 15 marca 2016 r. druk wystawił PUP w O.. Jednocześnie

w marcu 2016 roku u odwołującego rozpoznano przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby

typu C (wydruki z systemu informatycznego o drukach (...) akta rentowe).

W dniu 6 maja 2016 r. J. Z. złożył w ZUS (...)Oddziale oświadczenie w sprawie wypłaty zasiłku chorobowego (informacje w ZUS – akta rentowe)

J. Z. posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na stałe (wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z 18.08.2016 r. k. 13 a.s.).

Pismami z dnia 6 września 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił P. S., ówczesnego pełnomocnika (...), oraz J. Z. o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez odwołującego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Pismem z dnia 20 października 2016 r. o powyższym została poinformowana E. K. (zawiadomienia o wszczęciu postępowania, pełnomocnictwo dla P. S. – akta rentowe).

W międzyczasie, z dniem 29 września 2016 r., działalność E. K. została zawieszona (wypis z (...) k. 74-75 a.s.).

W dniu 28 października 2016 r. do ZUS (...) Oddział w W. wpłynęły pisemne wyjaśnienia J. Z. i E. K. w sprawie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym przez odwołującego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. J. Z. wskazał, że w firmie (...) zajmował stanowisko kierownika i zajmował się wyszukiwaniem zleceń, nadzorowaniem ich wykonania, przygotowaniem umów prowadzeniem negocjacji, a pracę wykonywał w godzinach ustalonych z pracodawcą i był nadzorowany przez właściciela firmy. Oświadczył również, że leczy się z powodu długotrwałej choroby i przedłożył zaświadczenie lekarskie wystawione przez Wojewódzki szpital (...) w W. w którym wskazano, że od 9 marca 2016 r. odwołujący przebywa na oddziale w związku z rozpoznaniem u niego przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C. Z kolei E. K. wyjaśniła, że J. Z. był zatrudniony w firmie, praca była świadczona na stanowisku kierownika w pełnym wymiarze czasu pracy w godzinach 8-16, a odwołujący zajmował się pozyskiwaniem zleceń, nadzorowaniem ich wykonania i prowadzeniem negocjacji. Odwołujący posiadał kwalifikacje w branży wyburzeniowej, przedłożył aktualne zaświadczenie od lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do pracy na aktualnym stanowisku i był przeszkolony z bhp.

Wskazała również, że istniała konieczność zatrudnienia pracownika ponieważ założyła firmę i potrzebowała osoby, która posiada szerokie doświadczenie w branży. Stanowisko zostało utworzone dla osoby, którą chciała zatrudnić, a nie w celu zatrudnienia. Podczas choroby odwołującego zastępowała go osoba przez niego upoważniona. Jednocześnie odwołujący i zainteresowana w powyższych pismach zobowiązali się do przedłożenia stosownej dokumentacji w terminie do 7 listopada 2016 r., co jednak nie miało miejsca (pisemne wyjaśnienia odwołującego i zainteresowanej, zaświadczenie lekarskie – akta rentowe).

Po zakończeniu postępowania ZUS (...) Oddział w W. wydał w dniu 23 listopada 2016 r. decyzję nr (...) na podstawie której stwierdził, że J. Z. jako pracownik u płatnika składek (...) E. K. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 4 listopada 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. (pisemne wyjaśnienia odwołującego i zainteresowanej, skarżona decyzja ZUS z 23.11.2016 r. – akta rentowe).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, dając im wiarę w zakresie, w jakim wynikały z przedstawione powyżej okoliczności. Dowody te nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd miał przy tym na względzie, że dowody te obejmowały przede wszystkim dokumentację załączoną do akt rentowych. Sąd oparł się na tych dokumentach z uwagi na brak innych dowodów w sprawie. Wymaga podkreślenia, że odwołujący nie przedstawił w sprawie żadnych wniosków dowodowych. Z kolei dowody wnioskowane przez ustanowionego w celu jego reprezentacji pełnomocnika z urzędu – w postaci dowodów z przesłuchania stron oraz zobowiązania zainteresowanej do przedłożenia stosownych dokumentów kadrowo-płacowych i potwierdzających uiszczenie składek na ubezpieczenie społeczne (k. 58 a.s.) – mimo podjęcia przez Sąd

prób w tym zakresie ostatecznie nie zostały przeprowadzone. Odwołujący był kilkakrotnie wzywany na rozprawę celem osobistego stawiennictwa pod rygorem pominięcia dowodu z zeznań i mimo odbioru korespondencji nie stawił się na wyznaczone terminy, przy czym taki stan rzeczy tłumaczył swoim złym stanem zdrowia (k. 85 a.s., k. 99 a.s., k. 126 a.s.). Podobnie na wyznaczone terminy rozprawy nie stawiła się zainteresowana E. K.. Natomiast w odniesieniu do zobowiązania jej o przedłożenie akt osobowych odwołującego i potwierdzenia opłacania składek na ubezpieczenie zainteresowana w piśmie z dnia 26 kwietnia 2018 r. (k. 106 a.s.) wyjaśniła, że dokumenty dotyczące działalności firmy, jej pracowników oraz dowody opłacania składek znajdują się u J. Z., przy czym mimo jej usilnych starań nie dowiedziała się, gdzie przebywa. Jednocześnie Sąd miał na względzie oświadczenia pełnomocnika J. Z. z urzędu, który oświadczył o braku kontaktu z odwołującym mimo podejmowanych prób w tym zakresie (k. 59 a.s., k. 68 a.s., 127 a.s.). W tych okolicznościach zdaniem Sądu oparcie ustaleń w sprawie na podstawie dokumentacji załączonej do akt rentowych było zasadne, bowiem organ rentowy jako podmiot odpowiedzialny m. in. za sprawowanie nadzoru nad realizacją obowiązków wynikających z uczestnictwa w systemie ubezpieczeń społecznych posiadał informacje mające istotne znaczenie dla sprawy, w tym o opłaceniu składek, zgłoszeniach do ubezpieczeń, okresach podlegania ubezpieczeniom oraz tytułach tych ubezpieczeń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. Z. było niezasadne.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii podlegania przez odwołującego ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u zainteresowanego płatnika składek (...) E. K. w okresie od 4 listopada 2015 r. do 30 kwietnia 2016 r. Na mocy skarżonej decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy stwierdził, że odwołujący nie podlega ww. ubezpieczeniom w powyższym okresie, a zawarta między stronami umowy miała charakter pozorny, gdyż okoliczności ustalone w toku wszczętego w tej sprawie postępowania wyjaśniającego nie potwierdziły faktu wykonywania pracy przez odwołującego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i art. 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Pracownikami, stosownie do art. 8 ust. 1 u.s.u.s., są osoby pozostające w stosunku pracy, przez nawiązanie którego, w myśl art. 22 § 1 k.p., pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Wskazać należy, że dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania samego tytułu ubezpieczenia wynikającego z zawarcia umowy o pracę, a zatem badania również ważności takiej umowy (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 10 stycznia 2013 r., III AUa 1039/12 oraz z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12).

Praca w ramach stosunku pracy jest wykonywana w ścisłym reżimie pracowniczym, którego cechy, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, są następujące:

1) pracownikiem jest osoba fizyczna, która zobowiązuje się do pracy w zamian za wynagrodzenie, 2) przedmiotem umowy ze strony pracownika jest samo pełnienie (wykonywanie) pracy, 3) przy wykonywaniu której nie jest on obciążony ryzykiem realizacji zobowiązania, 4) pracownik obowiązany jest świadczyć pracę osobiście, 5) będąc w realizacji zobowiązania podporządkowanym pracodawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2006 r., II UK 164/2005). Istotne w sprawie jest więc to, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, nie zaś sama umowa o pracę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 r., I UK 74/10). O tym, czy

strony istotnie nawiązały stosunek pracy, stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych, nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki czy sporządzenie niezbędnych dokumentów pracowniczych, ale faktyczne

i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 24 lutego

2010 r., II UK 204/09; z dnia 4 stycznia 2008 r., I UK 223/07; z dnia 5 października 2006 r.,

I UK 120/06). Z powyższych względów, na istnienie stosunku pracy nie składa się tylko formalne zawarcie tejże umowy, ale nade wszystko zamiar stron oraz faktyczne wykonywanie określonej w umowie pracy, na warunkach z umowy wynikających. Zgodnie, bowiem

z dyspozycją art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się

do wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, czy zatrudnienie miało charakter rzeczywisty i polegało na wykonywaniu pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, czyli w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. Umowa o pracę, która nie wiąże się z wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie

do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia, nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego

(zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 marca 1999r., II UKN 512/98; z dnia 28 lutego 2001 r., II UKN 244/00).

W niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął stanowisko, zgodnie

z którym umowa o pracę zawarta między odwołującą i zainteresowanym miała charakter pozorny, gdyż odwołująca faktycznie nie wykonywała pracy. Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność umowy wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych przy jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma tu niezgodność między pierwotnym aktem woli, a jego uzewnętrznieniem. Wskazać należy, że o pozorności danej umowy decydują okoliczności wskazane w art. 83 § 1 k.c., które występować muszą w czasie składania przez strony oświadczeń woli. W doktrynie wyróżnia się dwie formy pozorności: pozorność czystą, zwaną też bezwzględną lub absolutną, kiedy to strony, dokonując czynności prawnej, nie mają zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych oraz pozorność kwalifikowaną, zwaną względną lub relatywną, kiedy strony zawierają czynność prawną pozorną (zob. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r.,

I UK 27/12, z dnia 12 lipca 2002 r., V CKN 1547/00). W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, formułowany w oparciu o treść cytowanego art. 83 k.c., zgodnie z którym zamiar nawiązania stosunku ubezpieczenia społecznego, bez rzeczywistego wykonywania umowy o pracę, świadczy o fikcyjności zgłoszenia do pracowniczego ubezpieczenia społecznego. W sytuacji, w której stronom umowy o pracę przyświeca jedynie intencja włączenia do ubezpieczenia społecznego (i uzyskanie świadczeń płynących z tego ubezpieczenia) pod pozorem zatrudnienia, bez jego rzeczywistego wykonywania (art. 83 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), zawarcie umowy o pracę nie może rodzić skutków prawnych i stanowić podstawy do uznania, że osoba, która zawarła taką umowę podlega ubezpieczeniu społecznemu pracowników (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 lutego 2014r., III AUa 929/13). Jednocześnie a contrario do powyższego przyjmuje się, że nie można stwierdzić pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, w sytuacji, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca pracę tę przyjmował (zob. wyroki Sądu Najwyższego:

z dnia 12 maja 2011 r., II UK 20/11; z dnia 19 października 2007 r., II UK 56/07;

z dnia 5 października 2005 r., I UK 32/05).

Zaznaczenia wymaga, że niniejszej sprawie to po stronie odwołującego znajdował się obowiązek udowodnienia okoliczności przemawiających za zmianą skarżonej decyzji.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada kontradyktoryjności. Przenosząc wyrażony w art. 6 k.c., tradycyjnie zaliczany do instytucji prawa materialnego, obowiązek dowodzenia powoływanych przez

stronę okoliczności na grunt prawnoprocesowy należy wskazać że koresponduje on z wyrażoną w art. 232 k.p.c. zasadą inicjatywy procesowej stron. Zgodnie z treścią przywołanego przepisu o proceduralnym charakterze strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Literalna wykładnia omawianego przepisu, jak również jednolite poglądy wyrażane przez doktrynę i orzecznictwo nie pozostawiają wątpliwości, że to strony są "gospodarzami" postępowania. To strony procesu, a nie sąd, są wyłącznym dysponentem toczącego się postępowania i one wreszcie ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Na sądzie rozpoznającym sprawę nie spoczywa powinność zarządzania dochodzeń mających na celu uzupełnienie i wyjaśnienie twierdzeń stron oraz poszukiwanie dowodów na ich udowodnienie (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 11 kwietnia 2017 r. III AUa 2051/16). Przenosząc tą regułę na grunt niniejszej sprawy należy przyjąć, że skarżący decyzją organu rentowego płatnik składek, zaprzeczający twierdzeniom wyrażonym przez ten organ rentowy w decyzji, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla niego ustaleń winien był w postępowaniu przed sądem odwoławczym nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących obowiązku ubezpieczeń społecznych, ale także wskazać okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których byłoby możliwe wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z jego stanowiskiem.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołujący J. Z. nie wykazał w toku postępowania okoliczności mogących przemawiać za uznaniem, że pomiędzy nim a zainteresowanym płatnikiem składek doszło do nawiązania stosunku pracy w myśl art. 22 § 1 k.p. Sąd Okręgowy miał przede wszystkim na względzie, że odwołujący tak w postępowaniu wyjaśniającym prowadzonym przez organ rentowy, jak i w toku niniejszego postępowanie nie wykazał żadnej inicjatywy dowodowej. Nie zostały przedstawione choćby dokumenty wskazujące na nawiązanie stosunku pracy, takie jak choćby umowa o pracę czy też dokumentacja kadrowo-płacowa zawierające informacje o braku przeciwwskazań odwołującego do podjęcia pracy na stanowisku kierownika u płatnika składek, potwierdzające wypłatę wynagrodzenia, przeszkolenie z zakresu BHP czy instruktażu stanowiskowego, lista obecności, zakres obowiązków. W aktach rentowych znajdują się jedynie oświadczenia J. Z. i E. K. co do tego, na czym miała polegać wiążąca ich współpraca, z ogólnym przytoczeniem zakresu obowiązków czy specyfiki rodzaju pracy powierzonej odwołującemu, jednakże oświadczenia te nie zostały poparte żadnymi dowodami czy to w postaci przykładowo wskazanych wyżej dokumentów, czy też przy pomocy innych dowodów oferowanych przez strony. Tym samym oświadczenia te należało uznać za w istocie gołosłowne, nieznajdujące potwierdzenia w materiale dowodowym.

Odwołujący wskazywał co prawda na pewne przeszkody takie jak brak znajomości przepisów prawa pracy i ubezpieczeń społecznych oraz przewlekłą chorobę, co mogło utrudniać jego udział w procesie, jednakże udziału tego nie uniemożliwiało. Tym bardziej,

że odwołujący był w niniejszej sprawie reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, [który przystępując do sprawy zaoferował wnioski dowodowe w piśmie procesowym z dnia 10 lipca 2017 r. (k. 58 a.s.), jednakże z powodów wymienionych przy ocenie materiału dowodowego wnioski te nie zostały skutecznie rozpatrzone.

E. K. oświadczyła,

że nie posiada akt osobowych odwołującego ani dokumentacji potwierdzającej opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne odwołującego z tytułu jego zatrudnienia. Zarówno odwołujący, jak i zainteresowana, mimo prawidłowego doręczenia wezwań na rozprawę

w celu przesłuchania w charakterze strony kilkakrotnie nie stawili się na wyznaczone terminy, co skutkowało realizacją rygору pominięcia tego dowodu. W tym kontekście nie bez znaczenia była dla Sądu również fakt, że odwołujący nie podejmował kontaktu

z ustanowionym na jego rzecz pełnomocnikiem z urzędu, choć sam wnioskował o jego ustanowienie celem reprezentowania go w niniejszej sprawie. Mimo zagwarantowania mu pomocy prawnej udzielonej z urzędu odwołujący z tej możliwości nie skorzystał i nie dochodził swoich praw przy udziale profesjonalnego pełnomocnika.

Wobec braku inicjatywy dowodowej odwołującego Sąd Okręgowy mógł oprzeć się jedynie na informacjach zebranych przez organ rentowy, a które zasadnie zostały przez ten organ ocenione jako przemawiające za uznaniem spornego stosunku pracy między stronami za pozorny w myśl art. 83 § 1 k.c. Z dokumentacji zebranej przez ZUS wynika, że odwołujący przed rzekomym zatrudnieniem u płatnika składek był zarejestrowany w PUP w O. do 3 listopada 2015 r. Z niewiadomych przyczyn odwołujący mimo rzekomego nawiązania stosunku pracy z zainteresowaną w dniu 5 listopada 2015 r. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tego tytułu dopiero w dniu 23 grudnia 2015 r. Zainteresowana nie opłaciła składek za cały sporny okres zatrudnienia odwołującego. Jednocześnie Sąd miał na względzie, że odwołujący był niezdolny do pracy w okresach od 18 do 30 listopada 2015 r. oraz od 9 lutego 2016 r. i do 30 kwietnia 2016 r., przy czym w pierwszym z wymienionych okresów oraz za okres od 29 lutego do 15 marca 2016 r. – a więc za okresu, w którym odwołujący miał podlegać ubezpieczeniom z tytułu zatrudnienia – druk (...) został wystawiony przez Powiatowy Urząd Pracy w O..

W tych okolicznościach nieprawidłowości w zgłoszeniu odwołującego do ubezpieczeń czy też brak potwierdzenia uiszczenia składek przez płatnika, na tle braku jakichkolwiek dowodów przemawiających nie tylko za faktycznym świadczeniem pracy, lecz również tego, że zawarcie umowy o pracę w ogóle miało miejsce, zdaniem Sądu prawidłowo należało kwalifikować jako pozornie działanie stron, które miało na celu stworzenie fikcyjnego tytułu do ubezpieczeń społecznych.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał stanowisko organu rentowego wyrażone w uzasadnieniu skarżonej decyzji za prawidłowe. Zebrany w sprawie materiał dowodowy słusznie został oceniony jako przemawiający za pozornym zgłoszeniem odwołującego do ubezpieczeń społecznych, tym bardziej, że ani odwołujący, ani zainteresowana nie przedstawili jakichkolwiek dowodów na nawiązanie stosunku pracy ani jego realizację.

W konsekwencji Sąd Okręgowy nie miał podstaw do zmiany skarżonej decyzji i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł o oddaleniu odwołania J. Z. jako niezasadnego, zgodnie z pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Zgodnie z wyrażoną w tym przepisie zasadą odpowiedzialności za wynik procesu odwołujący jako strona przegrywająca postępowania będzie zobowiązany uiścić na rzecz Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwotę 180 zł tytułem poniesionych przez organ rentowy kosztów zastępstwa procesowego, których wysokość została ustalona na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

W punkcie 3 sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 122 § 1 i 2 k.p.c. i art. 98 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 300) przyznał pełnomocnikowi odwołującego z urzędu adwokatowi P. K. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej z urzędu, odpowiadającej dwukrotności stawki minimalnej określonej w § 15 § 2 w zw. z § 4 ust. 2 i 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1714) mając na względzie zaangażowanie pełnomocnika w sprawie.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)